

Nr 288.

Av herr **Ström**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordningar om kommunal progressivskatt och om utjämningskatt.

I proposition nr 104 har Kungl. Maj:t föreslagit nya grunder efter vilka den progressiva kommunalskatten skall utgå. Enligt detta förslag skall primärkommunerna icke erhålla någon del av denna skatt, utan skall den i stället tillfalla landstingen och de städer som icke deltaga i landsting. Vidare innefattar den kungl. propositionen en särskild förordning om uttagande av en utjämningskatt, som skall erläggas till staten för att användas till utjämning av skattetrycket olika kommuner eller andra menigheter emellan.

Av propositionen framgår, att kungl. kammarrätten, riksräkenskapsverket, statskontoret, samtliga länsstyrelser, svenska stadsförbundet och svenska landstingsförbundet blivit i tillfälle att yttra sig över förslaget, varjämte 13 städer och 19 landskommuner uttalat sig. Av länsstyrelserna ha 14 i huvudsak tillstyrkt, ehuru det synes som rätt stor tveksamhet gjort sig gällande vid dessa yttrandens avfattande. Åtta länsstyrelser, svenska stadsförbundet, samt 14 städer och landskommuner hava avstyrkt förslagets upphöjande till lag. Svenska landstingsförbundet har i princip tillstyrkt, men ansett att en allsidigare och grundligare utredning borde verkställas innan slutlig ståndpunkt till förslaget intages.

Vad som man vid propositionens genomläsande särskilt fäster sig vid är, att städerna i allmänhet icke blivit satta i tillfälle att på ett mera ingående sätt undersöka förslagets verkningar och på härav grundad uppfattning avgiva bestämda uttalanden för eller emot den föreslagna förändringen. Av landets 106 städer som deltaga i landsting har endast ett tiotal avgivit yttrande, säkerligen beroende på den knappa tid som stått till förfogande härför. Detta är enligt mitt förmenande en brist i utredningsarbetet, ty det bliver väl ändock i rätt stor utsträckning dessa städer, som bliva ekonomiskt lidande på den föreslagna förändringen.

I den kungl. propositionen hävdas, att progressivskattens överförande till landstingen icke betyder, att skatten undandrages den kommunala hushållningen som helhet betraktad. Detta vill jag icke bestrida, men det medför dock en förskjutning av vissa skatteobjekt från primärkommunerna till en större enhet, nämligen landstingsområdet. Detta medför att skattetrycket kommer att ökas rätt avsevärt i en hel del kommuner, även där

varest skattetrycket förut varit rätt högt, och att detta väcker betänkligheter inom dessa kommuner är ju helt naturligt.

De städer och större industrisamhällen, som enligt nuvarande grunder ha fördelen av progressivskatten, ha dock i flertalet fall under de senare åren fått göra synnerligen stora uppoffringar för lindrande av arbetslösheten och i vissa fall även bristen å bostäder. Detta har åter medfört, att om skatteobjekten ett år varit relativt goda, ha de ett kommande år varit mycket mindre, utan att kommunen i någon motsvarande mån kunnat minska utgifterna. Följden har blivit att skattetrycket inom dessa kommuner ökats och näringslivets normala utveckling hämmats. Det skulle därför enligt vårt förmenande vara mindre välbetänkt att genom progressivskattens borttagande bidraga till än större ekonomiska svårigheter för dessa kommuner.

(Till belysande av hur ett bifall till den kungl. propositionen skulle verka inom de olika städerna hänvisas till bifogade bilaga).*)

Det kan ifrågasättas, om icke det höga skattetryck som finnes inom vissa jordbrukskommuner är i de flesta fall mera skenbar än verklig och kan icke jämföras med förhållanden inom industrialiserade landskommuner och städer. Vår nuvarande taxeringsförordning är kanske i viss mån bidragande orsak härtill. Den kungl. propositionen avser ju också att införa en särskild utjämningskatt, i huvudsak väl avsedd för lindring av skattetrycket hos dessa kommuner, mot vilket jag principiellt icke har något att erinra. Men att samtidigt överföra den progressiva kommunalskatten från primärkommunerna till landstingen, kommer enligt mitt förmenande att verka orättvist på flertalet städer och en del landskommuner samt för dessa medföra ökade skatteutgifter och hindra näringslivets utveckling, utan att de härför beredas motsvarande förmåner.

På grund av vad sålunda anförts får jag vördsamt hemställa,

att riksdagen med avslag å Kungl. Maj:ts proposition nr 104, i vad den avser förslag till progressivskatt, i stället för sin del ville besluta att antaga bestämmelser om kommunal progressivskatt i överensstämmelse med dem, som i dylikt avseende föreslagits av 1921 års kommunalskattekommitté.

Tillika hemställas, att vederbörande utskott måtte föreslå de författningsändringar, som må bliva en följd av bifall till förenämnda motion.

Stockholm den 17 mars 1927.

Torsten Ström.

*) Bifogas till motionen i II kammaren.

Bilaga.

Skillnaden mellan faktisk utdebitering per bevilningskrona 1923—25 till stad och landsting (sammanlagt) och motsvarande debitering, därest progressivskatt utgått till landstingen.

(Enligt skatteberedningens förslag.)

	1923 (betald 1924)	1924 (betald 1925)	1925 (betald 1926)		1923 (betald 1924)	1924 (betald 1925)	1925 (betald 1926)
Alingsås	+ 0.19	+ 0.04	+ 0.11	Lysekil	+ 0.19	+ 0.11	+ 0.09
Arboga	+ 0.07	+ 0.05	+ 0.20	Malmö	(utom landsting)		
Arvika	+ 0.42	+ 0.52	+ 0.42	Mariefred	- 0.06	- 0.14	- 0.17
Askersund	- 0.09	- 0.16	- 0.16	Mariestad	+ 0.12	+ 0.24	+ 0.19
Avesta	- 0.14	- 0.13	- 0.15	Marstrand	- 0.04	- 0.12	- 0.09
Boden	+ 0.01	+ 0.03	- 0.01	Mjölby	- 0.13	- 0.11	- 0.14
Borgholm	+ 0.06	+ 0.15	=	Motala	+ 0.03	- 0.09	- 0.06
Borås	+ 0.15	+ 0.19	+ 0.25	Mölnadal	+ 0.27	+ 0.25	+ 0.24
Djursholm	+ 0.66	+ 0.60	+ 0.71	Nora	+ 0.14	+ 0.07	+ 0.14
Eksjö	+ 0.10	+ 0.17	+ 0.05	Norrköping	(utom landsting)		
Enköping	+ 0.13	+ 0.06	+ 0.16	Norrhälje	- 0.08	- 0.13	- 0.05
Eskilstuna	- 0.04	+ 0.02	- 0.02	Nyköping	=	- 0.04	- 0.08
Eslöv	+ 0.46	+ 0.51	+ 0.39	Nässjö	- 0.02	- 0.05	- 0.08
Falkenberg	+ 0.02	+ 0.11	- 0.13	Oskarshamn	- 0.04	- 0.06	- 0.06
Falköping	+ 0.02	+ 0.06	+ 0.02	Piteå	+ 0.03	+ 0.03	+ 0.06
Falun	+ 0.14	+ 0.19	+ 0.24	Ronneby	+ 0.08	+ 0.08	+ 0.10
Filipstad	+ 0.26	- 0.76	+ 0.18	Sala	+ 0.10	+ 0.03	+ 0.09
Gränna	+ 0.03	- 0.08	- 0.11	Sigtuna	- 0.22	- 0.25	- 0.25
Gävle	(utom landsting)			Simrishamn	+ 0.16	+ 0.17	+ 0.15
Göteborg	(utom landsting)			Skanör-Falsterbo	- 0.18	- 0.16	- 0.19
Halmstad	+ 0.13	+ 0.15	+ 0.19	Skara	+ 0.09	+ 0.07	+ 0.03
Haparanda	+ 0.15	+ 0.13	+ 0.14	Skellefteå	+ 0.24	+ 0.27	+ 0.39
Hedemora	+ 0.32	+ 0.02	+ 0.26	Skänninge	- 0.04	- 0.09	- 0.01
Hjo	+ 0.09	+ 0.11	+ 0.23	Skövde	+ 0.18	+ 0.15	+ 0.22
Hudiksvall	+ 0.15	+ 0.17	+ 0.17	Sollefteå	+ 0.15	+ 0.15	+ 0.12
Huskvarna	- 0.08	=	+ 0.05	Stockholm	(utom landsting)		
Hälsingborg	(utom landsting)			Strängnäs	- 0.05	- 0.06	- 0.10
Härnösand	+ 0.31	+ 0.37	+ 0.39	Strömstad	+ 0.10	+ 0.10	+ 0.07
Hässleholm	+ 0.12	+ 0.07	+ 0.04	Sundbyberg	-	-	-
Jönköping	+ 0.14	+ 0.07	+ 0.08	Sundsvall	+ 0.28	+ 0.30	+ 0.29
Kalmar	+ 0.18	+ 0.21	+ 0.22	Säter	- 0.15	- 0.14	- 0.17
Karlshamn	+ 0.20	+ 0.22	+ 0.22	Söderhamn	+ 0.08	+ 0.07	+ 0.10
Karlskrona	+ 0.04	+ 0.10	=	Söderköping	+ 0.05	+ 0.03	- 0.04
Karlstad	+ 0.14	+ 0.12	+ 0.13	Södertälje	+ 0.08	+ 0.15	+ 0.10
Katrineholm	- 0.21	- 0.24	- 0.23	Sölvesborg	+ 0.02	+ 0.03	+ 0.18
Kristianstad	+ 0.23	+ 0.25	+ 0.31	Tidaholm	- 0.11	- 0.13	- 0.07
Kristinehamn	+ 0.02	+ 0.03	+ 0.04	Torshälla	- 0.21	- 0.19	- 0.23
Kungsbacka	+ 0.20	+ 0.18	+ 0.16	Tranås	- 0.05	- 0.08	- 0.05
Kungälv	+ 0.12	+ 0.15	+ 0.09	Trollhättan	- 0.11	- 0.16	- 0.16
Köping	+ 0.06	+ 0.12	+ 0.21	Trosa	- 0.20	- 0.23	- 0.22
Laholm	+ 0.10	+ 0.05	+ 0.07	Trälleborg	+ 0.21	+ 0.14	+ 0.14
Landskrona	- 0.05	- 0.01	=	Uddevalla	+ 0.14	+ 0.14	+ 0.19
Lidköping	+ 0.20	+ 0.27	+ 0.13	Ulricehamn	+ 0.13	+ 0.05	+ 0.08
Lindesberg	+ 0.01	- 0.08	=	Umeå	+ 0.13	+ 0.12	+ 0.14
Linköping	+ 0.16	+ 0.17	+ 0.15	Uppsala	+ 0.12	+ 0.14	+ 0.16
Lidingö	-	-	- 0.04	Vadstena	- 0.06	- 0.11	- 0.11
Ludvika	- 0.05	- 0.08	- 0.08	Varberg	+ 0.18	+ 0.13	+ 0.07
Luleå	+ 0.32	+ 0.26	+ 0.25	Vaxholm	- 0.20	- 0.20	- 0.21
Lund	+ 0.12	+ 0.13	+ 0.12	Vetlanda	- 0.03	- 0.03	- 0.06

	1923 (betald 1924)	1924 (betald 1925)	1925 (betald 1926)		1923 (betald 1924)	1924 (betald 1925)	1925 (betald 1926)
Vimmerby	+ 0.14	+ 0.04	+ 0.08	Åmål	- 0.12	- 0.15	- 0.12
Visby	+ 0.15	+ 0.14	+ 0.19	Ängelholm	+ 0.29	+ 0.38	+ 0.39
Vänersborg	+ 0.01	=	+ 0.03	Örebro	+ 0.17	+ 0.22	+ 0.21
Värnamo	- 0.05	- 0.10	- 0.08	Öregrund	- 0.16	- 0.24	- 0.20
Västervik	+ 0.03	- 0.04	+ 0.02	Örnsköldsvik	+ 0.21	+ 0.19	+ 0.20
Västerås	+ 0.06	+ 0.05	+ 0.06	Östersund	+ 0.17	+ 0.21	+ 0.23
Växjö	+ 0.24	+ 0.30	+ 0.28	Östhammar	- 0.21	- 0.20	- 0.23
Ystad	+ 0.12	+ 0.14	+ 0.12				
	+ 74 städer			+ 69 städer		+ 67 städer	
	- 31 »			- 36 »		- 39 »	
	<u>105 städer</u>			<u>105 städer</u>		<u>106 städer</u>	
utom landsting	6 »	utom landsting	6 »	utom landsting	6 »	utom landsting	6 »
	<u>111 städer</u>			<u>111 städer</u>		<u>112 städer</u>	

Obs! Skillnaden enligt den Kungl. propositionen kommer säkerligen att visa högre skatteutgifter för flertalet städer.

(Motionärens anteckning.)